

kötetben egy korszak leköszön, valami végérvényesen véget ér, és ahogyan mindezt Kántor bemutatja, abban a vers-zenében van valami az *ancien régime* édességéből: rémkor-szak volt ugyan, de mégis benne telt az ifűség, nincs iránta nosztalgiánk, de ennek kifejezésére sokszor csak ama régi nyelven vagyunk képesek, még humorunk is csak ezen a nyelven szólhat meg – legtöbbször persze éppen e nyelv ellenében (KIS ZÖLD EMBERKE, EURÓPAI ÓSZ, VALAHOL A BUDAVÁRI HILTON SZÁLLÓ ÉS EGY LIVERPOOLI DOKK RÖZÖTT). A Petriével szemben Kántor költészete nem „forradalom előtti”, de sokkal inkább mintegy „forradalom mellett” líra, nagy pályatársával ellentétben semmilyen szálon nem kapcsolódik a *nemzeti költő* nálunk oly tökéletesen kidolgozott gesztusrendszeréhez. Kántor *kis-mester*, nem művészetének minősége, de legelsősorban költői beállítottsága okán: az apró, de nagyon lényeges elmozdulásokra, a finom, alig érzékelhető mozzanatokra figyelő szem költészete, amely mindig magában hordja egy-egy nagy vers megalkotásának legalább a lehetőségét – így lesz Kántor pótolhatatlanul fontos rezonorré a magyar költészet nagy drámájában.

Ebből a költői véralkatból következően válik leggyakoribb vezető műfajává a dal (Kántor szóhasználatá szerint a *blues*). De nem a *Lied*, hanem sokkal inkább a *chanson* (egy vers-hommage illeti is Apollinaire-t a kötetben), vagy a magyar sanzon, annak a fiatal Heltai által csúcscokra vitt változata. Így aztán Kántor versei nem a szemnek, de legelsősorban a fülnek íródtak – az elmúlt évtizedekben alig lelhetünk verseskönyvet, amelyben ily nagy számban lennének képviselve a bárú társaságban vagy inum kettesben *felolvasható* költemények – ezen a színvonalon. Okos, szamaragoló iróniája szinte mindig megóvja az ilyenkor leselkedő veszélytől, hogy – Erdélyi János szavával – „*kellemkedd*” legyen, talán csak az IN MEMORIAM ciklus, valószínűleg a közeli gyász miatt, néhány túlzottan szentimentális sorához írhatnánk oda Arany ceruzájával: „*Nagyon fáj! nem megy!*”

A kötet egyik legemlékezetesebb versében Kántor kifejti rokonszenvét a régi költők-höz: „*s csak sejtem én, hogy rokonok vagyunk...*”. Gondolom, jól sejtü. Valamiféle *radikális konzervatívizmus* ez, ahol a forma fegyver és vé-

dópajzs egyszerre a korszak formálansága ellen. És most, a kötetben megidézett sok nagyszerű régi mester mellé hadd hívjak sorompóba még egyet, Vas Istvánt. Az ő, avantgarde-ból kinőtt, Horácon és Berzsenyin iskolázott fanyaran régimódi pályakezdése rokonítható leginkább Kántor mostani versbeszédével. Kántor, ahogy ezt Vas jeles utódja, Várady Szabolcs kifejezte, „*elbélldük a klasszikus formákkal*” – az olvasót és a Múzsát egyként *per te* szólítva – „*e visszás kor ellenében és szórakozásképp*”. Számomra ez a tegeződő belbélődés volt a könyv legkedvesebb gesztusa.

Bán Zoltán András

A TESTMELEG FORRADALMA

Karácsony Benő: *Líra*

Novellák. Válogatta és az előszót írta

Géczi A. János

Kriterion, 1990. 228 oldal, 34 Ft

A közfélést – nem annyira merészség, mint kedv híján – csak óvatosan borzolgató, fróci célok tekintetében rokonszenves önmérsékletet tanúsító második vonal, melybe Karácsony és a hozzá egyben-másban hasonló (mint Remenyik Zsigmond vagy Hunyady Sándor) tartoztak, népszerűbb is volt az elsőnél a maga idején; utókora azonban bizonytalanabb, erősen függ a kiadók és a média kegyétől. A *Kriterion* érdeme nem csak annyi, hogy közzéadta az említett hatalmaktól különösebben nem kényeztetett fró alig hozzáférhető novelláit. Olvasóinak jó része valószínűleg ennek alapján becsüli föl az egész oeuvre-t. Hogy méltányosan-e? A kötet éppúgy csábíthat szerzőjének túl- mint alulértékelésére.

Legjobb oldaláról mutatja be, ha a szerkesztettséget nézzük: novellái sem igazi formaegységek ugyan, olykor esetlegesnek tűnő határaikkal inkább csak urügyei a rendkívül találó apró megfigyeléseknek – mindez kelt némi hiányérzetet, de kevésbé kínzó, mint a regényeknél. Nem a rossz házasság és a vá-

lással sem abbamaradó intrikák emlékezetese a kötetet nyitó VILOJÁ-ban, hanem a kicsinyes gonoszság önmagukban tökéletes megnyilvánulásai: „Egy hét múlva üzeni nekem, hogy két darab alsónadrágot felejtettem ott, távollésem el a lakásból. Jelenkeztem az alsónadrágokért. A foltokat, amiket meghitt házastársi mindiségben, szublimált orral ő applikált rájuk, közben lefejtette.” A legtöbb darab jellegzetes, ironikusan alantas és megvesztegetően kedélyes sülusa – pontosabban a világ annak megfelelő víziója – is könnyebben tartható fön pár lapon keresztül, mint a hiteltelenség és stüláris törés közt több-kevesebb sikerrel egyensúlyozó regényekben. Az utóbbiak részletei adják a LÍRA anyagának mintegy negyedét. A KÖNYVED NYÁRI IDILL hatásosabb önmagában, mint a NAPOS OLDAL-ba ékelve, és a kivételesen kerekded meséjű RÖVID TÖRTÉNET EGY FIÚRÓL sem kevésbé megindító, mint ÍÓ motívuma a PJOTRUSKÁ-ban. Szintén abból való, de igénytelenebb az EGY NYAKLEVES MARGÓJÁRA. A TÜCSÖK ÉS A HANGYA, valamint ECCE GÖLÖNCSÉR! az ÚJ ÉLET KAPUJÁBAN magja, és annak lesz része a nosztalgikus leírás, az első hallásra meglepő című LÍRA alapötlete is.

Hosszabb műveinek visszatérő szólama, a bohém antikapitalizmus az elbeszélésekben és fragmentumokban nem fedí el, túlsúlyos ellenpontként, értékválasztásait; alapvetően viktoriánus (nem szitoknak szánom!) kispolgári értékrendjét. Összetartó család, értelmes munka, bizalom és fejelemzettség: ne téveszsen meg, hogy többnyire kispolgári szereplők, akik mindezt siralmasan rosszul szolgálják.

Ha eddig pihentek, felgyúlnak a jelzőfények, és megindul a mérges nyál. Aki megbízható irodalmi kisiparost gyanít, a gyűjtemény kelletténél alaposabb átlapozásából méríthet is érveket. Anekdotaforma némi keserű csehovi aromákkal, társasági novellák csevegő stülben, romantikus természetkultusz – hisz ez az úri középosztály („a fővárosi Novoje Vremja”) szlése; hamar kész az elmarasztaló ítélet. Karácsony ugyan soha nem szégyellte a szórakoztatás szándékát (e célból íródtak például a valóban mulatságos Mihalkáné-történetek: DINNYEBEFŐTT és a következő három), mégis jóval többet nyújt annál. Az ő széteső formája, enyhén anakronisztikus sülusa egy érzelmi-életmódbeli forrada-

lomnak közvetí energiáit – vagy, mivel bukkott forradalomról van szó, legalább a nosztalgiáját.

A Viktória-korban kiteljesedő, úgy két évszázados folyamatnak bizony nyárspolgárok voltak a jakobinusai. Az iníum kapcsolatokban – az egyszerűség kedvéért mondjunk, mint a fejleményt megvetően elutasító Kierkegaard, házasságot – a kötelesség, tekintély, számítás helyett az egyén meg- és elismerésétől várták, hogy a nélkülözhetetlen szolidaritást biztosítsa. A Másik elvleg nem mutat többé túl önmagán, sem a személytelen Erősz, sem a kapcsolat szentsége irányába; a VACY-VAGY ítélete szerint az általános emberi megvalósítása helyett a parükularitásban ragadtak a kor emberei, hiába próbálván egymással megosztani azt, ami a személyiségből viszonylag kommunikációképes: emlékeiket és a külvilág érdekesnek talált részleteit mutogatva, ízlésüket. Életfontosságúvá válnak a közölhetedent helyettesítő apró választások, melyeket oly kényelmetlen érzéssel kerülgetnek az életrajzírók: mintha degradálná a Nagy Embert, hogy nemcsak az élet súlyával és sivárságával találkozott a földön, de a büdös sajtot is jobban szerette az éretlennél.

Itt a LÍRA cím magyarázata (az írás tárgyai valóban érzelmek, de a leírás kerülő útján ábrázolva, mint a kisváros belsővé hasonult hangulatai), és a formahiánynak is: minden az individuum, de kardinális vonás nélküli, csak egyformán fontos esetlegességek halmozaként vizsgálható individuum. A szerzőnek kedves póza a környezetbe olvadás – mintha a kisváros egy darabkája írna, a zárdatorony vagy, ami sokkal kevésbé hihető, valaki a főtéren ácsorgó emberekből, egy úszuügyész vagy valutaüzér. Valamennyien szörnyetegek, persze, a művészfígurái pedig már-már illetlenül zseniálisak, de bájos szörnyetegek és bájos zenik, akik nem nélkülözhetik a másikat; egymásra ítétek.

„Tulajdonságok nélküli” alakjai továbbíjtják a tekintetet egy harmadik dologra – no nem a szakrális szférához kapcsolódnak, mint egykor, hanem kulturális mintákhoz, sok esetben a nem rendeltetészerűen használt írdalomhoz. Jellegzetes részlet, völegénykori emlék a VILOJÁ-ból: „Tulajdonképpen azt akarlam tőle kérdezni, hogy hál lelke van-e? Akkoriban köllészettel is foglalkoztam, sokal lapozgattam

Strindberget, tőle tudom, hogy sok nő lélek nélkül jön a világra. [...] Hogy a lelkét is bebizonyítsa, aznap este kombinében leült a kerevet sarkára, és amíg én cigarettáztam, könnyezve és kútvánd hangszereléssel elszavalta nekem Pókainét." A visszaélésnek a művészettel egy másik hasonló a méltó büntetése. (Ugyanakkor az irodalom kitüntetett szerepe még ilyen groteszk formában is ébreszt némi majdnem-vágyódást a mai szemléletben – bár a jelenleg legnépszerűbb kulturális bővli, a LOOK WHO'S TALKING-féle „családi vidámságok” műfaja nincs is különösebben távol az itt megnyilvánuló mentalitástól.)

Miért csúcspont a viktoriánus kor? Hiszen azóta sem ért véget a folyamat, a gyengédség egyre közelebb került a gyengeséghez, amint a testmeleg forradalma átalakította a családi életet, egyre több gyerekességet engedélyezve – elcinte a gyerekeknek, utóbb a felnőtteknek is. Az öntudatos és tartózkodó viselkedésnek egyre kevésbé van keltje, bevallható nem egy, korábban szégyellni való tulajdonság. Mai szemmel nézve a XIX. század végi házasság is eléggé követte a hagyományos mintát, függött a kötelességteljesítés és anyagi haszon szempontjaitól. Igaz, de az a kor, mely éppen kimúlt, mire Karácsony frői pályáját megkezdte a húszas években, egyre familiárisabbnak látva világát, így a meghittség forradalmának lehetőségeit és következményeit bizonyos illúziókkal szemlélhette: legalább annyira ezért, mint a természettudomány sokat emlegetett diadalmenete miatt remélte a civilizáció terjedésével párhuzamosan az emberi természet javulását.

A megdöbbentően inadekvát kedélyességet, amivel a múlt századi lapok a tragikus híreket is találták, tévesen gondoljuk ma frivolitásnak (a viktoriánus a legkevésbé frivol emberfajta egyiké); valójában annak a jele, hogy a forradalom túlcsapott a gyámoltalan-rózsaszín dolgokkal immár teliszűfölt lakások falain, és az egész világ meghódítására készült. „Élményt tett többek között egy barátnőről is, aki pupucsban került meg a világot” (ECLY NYAKLEVES MARCÓJÁRA). Tragikus bonyodalmakat hívott ki ez a hőstípus, olyasféle véget, mint a csipkebugyiban kivégzett lányé az ÚJ ÉLETKAPUJÁBAN első oldalain; ahogy komikusak lennének csaknem valamennyien, ha legközelebbi tárgyainkat fölkapva kellene menekül-

nünk éjszakai házukból. (A harmincéves láború áldozatait még nem fenyegette a nevelésesség hasonló helyzetben.) A bukás, a világháború az illúzióknak is vége. „Az az íz, amit az emberek Caliciában kezdtek egy pár évvel ezelőtt, megbillentette egy kicsit a mérleget.” (TEMPO ANDANTE.) Karácsony már inkább heroikus, mint naiv módon szegődik hívéül, szembesíti azt éppen a háború tényeivel és tapasztalataival, mikor az említett sajtókedélyességhez és tarthatatlan világlátáshoz fordul. Milyen vidáman öldökölnék az ECCE CÖLÖNCSFR! hadifogságból szökött értelmiségi antihősei: „Csak Haruiznak tűmuult hosszabb nézet-ellérése az öreg ázsiaival, aki sehogy sem látszott beleegyezni abba, hogy a tanár a hegyes vasat minden indoklás nélkül a húsába nyomja. A világnak Göloncsér velett véget azzal, hogy pengéjét belelatsztotta a méltulankodó nfgán ötödik és hatodik bordájú közé” – tipikus példája az író „alkalmazkodásának” a tömegigényhez. Az orosz frontról Ázsián át menekülő osztrák–magyar katonáké népszerű kalandregénytéma volt, de az anekdotikus felszínességgel elmesélt történet kicsengése határozottan kínos: hogy az embert mindattól, amire fizikailag képes, az európai kultúra elsajátítása csöppet sem tartja vissza. Karácsony szándékosan tapint a legkényesebb pontra, találgatásra indítva az ilyesmire hajlamos olvasót: az EMBERSZAGNAK miféle erdélyi párját veszítettük el, amiért nem élte túl lágerélményeit? Ázsiában minden lehetséges – de ez az Ázsia, a megfelelő körülmények metaforája, olykor Dunkerque-ig terjed. A nevelés divatos módja, legyen jámbor vagy militarista, mit sem változtat ezen; ha alkalma nyílik rá, elbukik minden generáció. (Az Ázsia-motívum felhasználásában e novella és a belőle kinőtt regény a KARNEVÁL-lal rokon, igaz, csak a Hamvas könyvét derékba törő, komolyan alig vethető negyedik résszel.)

Az ÚJ ÉLETKAPUJÁBAN legjobban induló regénye, bár később tagadhatatlanul ellaposodik. (Mindvégig ritkán bírja lendülettel; például a legismertebbnek, a NAPOS OLDALNAK csak a harmadik negyede igazán hatásos, a többi élvezetéhez legalábbis osztotni kell szerzőnk vonzalmában a bukolika iránt.) Mint máskor, itt is akad egy túl jól sikerült pont – az öregség váratlan tudatosulásának kilátástalan pillanatát hatásosabban ábrázol-

ja, semhogy elhíhetnének egy újabb felfelé, a szereplők „utolsó utáni” erőfeszítését. Nem egészen sikerült mű, de abból a fajtából, mely nyugtalanítóbb sok tökéletesnél. Látnivalóan előnytelen, ha értékrendjének alaposabb kifejtésére kényszerül. Társadalmi regényben nem hallgathatja el a lázadó örökösöket, a „roaring twenties” forradalmat döntő újabb ízlésforradalmát. Az előítéletek felszámolásának programját és különösen a nőemancipációt ellenségnek tekinti, azzal szemben a múltban keres viktoriánusainak szövetségést. Így kerülnek elő a mélyen érző bohémfigurák, a ceremóniakat elvetve is álcázott polgárok; inkább régi vigasztaló legenda, mint valós társadalmi típus. Az ÚJ ÉLET KAPUJÁBAN már le is számol vele: a TÜCSÖK ÉS HANGYÁBAN is szereplő „szabad pilóta” Himmél végül kommunista lesz, bár annak is cretnek.

Az emancipált nő önérvényesítő törekvései – bizonygatja – erősebbek a szolidaritásnál, szélvűzök az otthon biztonságát. A két autonóm személyiség viszonyában óhatatlanul föllépő ismert paradoxonból (a cél egyrészt az eggyéolvadás, másrészt és egyidejűleg, noha történetileg újabban a másik egyedisége) azonban következetlenül, hátrafelé kereste a kiutat: vissza a kierkegaard-i „másért való létehez”. Az idillből így nála nem hiányzik a fensőség aszimmetriája: önfeladó és többnyire szerencsétlen női résztvevője csak üres egyéniség lehet – ő Annának (Dosztojevszkij, tudjuk, Lizának) nevezi őket.

Pusztán a szemlélet nem ítél kudarcra, amint a sikert sem garantálja: bizonyítja ezt az erkölcsi hátrafelé tekingetésnek formát adó, merőben eltérő színvonalú két „helyre-rakó” novella. Lázadó családtagok kényszerülnek föladni törekvéseiket; a bosszantóan erőtlen JÁNOSKA-ban a gaz csábítólól megkörtövezett középkorú asszonyt téríti a kötelesség útjára a család (öt gyerekei véleményével zsaroló) barátja. BEATRISZ-t, a gazdag üzletasszonyt eltartott és ennek megfelelően bosszúvágyó férje készül elhagyni. A mekkülés eszköze, zeneszerzői talentuma csak vágyálom, így (bár ez korábbi sértő magatartása miatt már lehetetlen) haza kell térnie, a tőle már elhidegült feleség pedig egy ön-maga számára is megmagyarázhatatlan szerénység gesztussal tér napirendre elárultatása fölött. Foglalkozása igen szerencsés művészi

választás: hihetővé teszi, hogy Beatriz számításra építi magánéletét is, megvásárolja a (reménybeli) jól csengő nevet. Az elhanyagolt lelki életből annál váratlanabban, többféle motívációt is megengedve, és kétségessé téve valamennyit, következik a csodaszzerű fordulat.

Karácsony érdeklődése itt elsősorban a szereplő viselkedésének szól (ezért lényegi mozzanata a JÁNOSKA-nak is, hogy szánalmas győzelem az erkölcsé). Beatrizt nem egyszerű megvalósítása, hanem vitázó megújítása a viselkedés mint műalkotás arisztokratikus eszményének. Nála a viselkedés-mű belső indíttatású, míg az európai hagyomány (Gracián, sőt Laciós) a spontaneitást, az érzelmek nyelvét kiszámíthatatlannak tudta és dadogónak, mely pusztítóan ütközik az udvarias eszménnyel. Az elbeszélés maga kissé hanyagul, feloldatlan ironiacsomókat hagyva keveri az irodalmias és familiáris stílust.

Van hibátlan, de nem karakterisztikus egyéni novellája kidolgozott prózanyelven (DEMETTERKE), de legtöbbré becsülhető írásai azok, melyekben sajátos témájához összetéveszthetetlen nyelvét is megtalálta, siralmas tréfákból, megható gügyögésből és sznobos felületességből összegyúrva és megnesemítve: ilyen a VII.OJJA, a NOVPIJA A TATÁRÓI. (aki „apában igen szép zánér”) és a kiváló TEMPO ANDANTE. Hőse, a „sokat szenvedett nő” valóban az, hiszen férje elferblíte húszezer lejt, majd Amerikába szökött – de a banális sorscsapást, bármennyire kívánja, lehetetlenség irodalommal párolni. Az élet, persze, utánozná a művészetet, de (a megszorítás sem idegen Wilde Oszkár szellemétől) reménytelenül hiányzik a tehetség hozzá.

Jó oka volt Karácsonynak nem követni a kurrens stílusáramlatokat – mutatják suta expresszionista kísérletei, akár dekadens-szeccsessziós (CSÉNFÉS TÖRTÉNET), akár szociális érdeklődéssel és vérközösségmítoszal megfajelt, Szabó Dezső-s formájával próbálkozott (GALAMBOK). Ez utóbbi mindenesetre fényesebb kudarc, itt a századnak nagyon fontos témája kapott (természetesen nem prousi szintű) feldolgozást: amint az önkéntelen emlékezés „rövidre zárja” az időt. Modernkedésnek mélypontja a naiv negatív utópia, az EMBER A CSILLAGOK ALATT – meglehetősen lehangoló utószót ad az ereszkedő színvonalúvá szerkesztett kötetnek.

Árát tekintve inkább ajándék a lila kis könyv, mint árucikk; hiányosságait így alig illik szóvá tenni. Még efféle, radikális fordulatok nélküli életműnél sem nélkülözöm szívesen az évszámokat – csekély fáradsággal az egyes darabok alá illesztve számos információt adhatnának, nem is csak a filológusok számára. A szerkesztő előszava az Erdélyben maradás propagandájába torkollik, aminek (függetlenül attól, hogyan értékeljük morális szempontból) Karácsony munkásságához végső a köze.

Hajdú Gergely

AZ ÍRÁS A FALON

Graffiti – A falra írni muszáj!
Válogatta, szerkesztette és fordította
Salamon Gábor és Zalotay Melinda
Pátria Könyvek, 1990. 140 oldal, 128 Ft

Finn falsírkák
Szerkesztette Heikki Jokinen
Fordította Szabó Ágnes
Kurucz Gábor – Budapest, 1991. 65 oldal, 80 Ft

Állítsátok meg a világot! Ki akarok szállni
Válogatta, szerkesztette és fordította
Salamon Gábor és Zalotay Melinda
Mandátum, 1990. 208 oldal, 128 Ft

Mouó: „És ki az a Kilroy?”
(J. V. Sztálin)

A graffiti legendáriuma szerint egy amerikai tengerészgyalogos a második világháború valamelyik katonai bázisán egy szép napon fölírta a falra:

ITT JÁRT KILROY

E gesztussal világhírnévre tett szert: elindította az újkori graffiti történetét. (Az ókorról még szójt ejtünk.) A többi amerikai tengerészgyalogos (voltak vagy félmillióan) megmagyarázhatatlan és mindmáig kellőképpen nem elemzett belső kényszertől vezettetve úgy érezte: viszonyulnia kell a felirathoz. És megkezdődött a kiegészítések végtelen láncolata.

NEM IS JÁRTAM ITTI

KILROY

ELŐBB VOLTAM ITTI, MINT KILROY!

És így tovább, a háború valamennyi frontján, beleértve a katonai szokás szerint feliratozott tüzerégi és egyéb lövedéket – képzelhetni a gyilkos terhével felszálló B-17-es repülőerdőt, melynek ezerfontos bombáin ez olvasható:

CSÁ HIROHITO!

CSÓK:

KILROY

A sor végén Sztálin áll, aki a potsdami konferencián kilépett a WC-ről, és tolmácsai útján azt tudakolta az amerikai delegációtól: – És ki az a Kilroy?

Ezen a ponton fölmerül a kérdés: jó-jó, de tulajdonképpen mi az a graffiti?

Kínálkoznak persze egyszerűbb és bonyolultabb válaszok.

Az egyszerűbb:

GRAFFITO *fr.*, *sz.* GRAFFITI [*ol.* *graffio*: karcolás, *fr.* *graffiare*: karcolni, *fr.* <*lat.* *grafium*: karcolótű, íróvessző) (1851): fölirat vagy rajz nyilvános felületen (pl. sziklán vagy falon); vmint: graffiti formájában megjelenő jelszó vagy üzenet. (WEBSTER'S NINTH NEW COLLEGIATE DICTIONARY)

A bonyolultabbhoz valamelyest vissza kell tekintenünk a graffiti történetének pre-kilroyi szakaszára. Ez – ahogy egy nagy múltú műfaj esetében üdörös – ködbe vész. Találón állapítja meg Heikki Jokinen, a FINN FALFIRKÁK című kiadvány szerkesztője, hogy az első graffiti-val minden bizonnyal Belszár király lakomáján szembesülhettek a dáridózó káldeusok, amidőn megjelent a kéz, és fölírta a falra: *Mene, mene, tekel, ufarsain!*

Körülbélül ezóta virágozik a műfaj anélkül, hogy tudná: ő maga a graffiti. Hiszen mi másnak nevezhetnénk a pompeji falakra vésett vidám malacságokat? Hát Lord Byron vandál tettét, amikor is a szunioni templom dór oszlopába véste a nevét és az 1829-es dátumot? (Ma bekeretezve mulogtatják a romantikus főrend renitenskedésének nyomát.) Mi ez, ha nem graffiti?

A tágabb értelemben vett fogalom megfoghatatlan. A recenzenst bölcsész-műltja ugyan arra ösztökéli, hogy keckeckedő pontoskodással nekilásson definiálni a műfajt, ám kénytelen belátni, hogy amint megragad-